

Handläggare
Anders Hallberg
08-508 264 01**Till**
Exploateringsnämnden
2017-02-02

Projektrapport från Stadsrevisionen: Lokalförsörjning - förskola och skola. Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden besvarar remissen i enlighet med utlåtandet.

Håkan Falk
FörvaltningschefAnn-Charlotte Bergqvist
Avdelningschef

Sammanfattning

I syfte att säkerställa skolplaneringen för ett växande Stockholm samordnas stadens arbete med grundskoleplaneringen inom SAMS. Arbetet inleddes 2014. Under 2016 genomförde stadsrevisionen en granskning i syfte att bedöma om stadens planeringsprocess, avseende lokaler för förskolebarn och skolbarn, är tillräckligt ändamålsenlig och effektiv för att klara prognostiserad ökning av antalet barn och elever.

I stadsrevisionens rapport lämnas två rekommendationer: samverkan inom SAMS bör få genomslagskraft på samtliga nivåer, samt att det behövs strukturerad samverkan mellan nämnderna gällande prognostisering av barn och elever samt planering i stadsbyggnadsprocessen.

Exploateringskontoret delar till viss del den bild av förskole- och skolplaneringen som beskrivs i projektrapporten. Planeringsprocessen kan förbättras ytterligare, i synnerhet när det gäller

grundskoleplaneringen. En fungerande och effektiv förskole- och skolplanering är också en förutsättning för att nå bostadsmålet och att bygga ett Stockholm för alla.

Remissen

Revisorsgrupp 1, som är en del av Stadsrevisionen, har genomfört en granskning i syfte att undersöka om planeringsprocessen avseende lokaler för förskolebarn och skolbarn är ändamålsenlig och effektiv.

Granskningen har som syfte att ge svar på tre frågor:

- Har berörda nämnder och styrelser en effektiv planering för lokalförsörjning avseende förskolor och skolor?
- Sker stadsdelsnämndernas och utbildningsnämndens planering av förskole- respektive skollokaler utifrån aktuella och tillförlitliga underlag?
- Har berörda nämnder och styrelser en tillräcklig samverkan för att tillgodose prognostiserade behov av förskole- och skollokaler?

För att svara på dessa frågor har revisionskontoret genomfört intervjuer med berörda tjänstemän, granskat styrdokument och beslutsunderlag, samt gjort fördjupade studier av planprocessen för två skolor och två förskolor.

Granskningen visar på flera utmaningar i planeringsarbetet:

- Trots att alla stadsdelsförvaltningar utgår från Swecos befolkningsprognos, arbetar de på olika sätt med att ta fram prognoser för behovet av förskoleplatser.
- Osäkra tidplaner i stadsbyggnadsprocessen gör det svårt att planera utifrån ett helhetsperspektiv.
- Arbetet som sker inom SAMS sprids inte alltid inom respektive förvaltning.
- Det saknas strukturerad och icke-personberoende samverkan mellan utbildningsförvaltningen respektive stadsdelsförvaltningarna och stadsbyggnads- och exploateringskontoren.
- Utbildningsnämndens tidigare eftersatta planering av den närmaste tidens utbud av skolplatser.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att planeringsprocessen avseende lokaler för förskolebarn och skolbarn inte är

ändamålsenlig och effektiv. I rapporten lämnas följande rekommendationer:

- Exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och utbildningsnämnden bör säkerställa att samverkan inom SAMS får genomslagskraft på samtliga nivåer i respektive nämnd.
- Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden tillsammans med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden bör skapa former för strukturerad samverkan, både vad gäller prognostisering av barn och elever samt planering i stadsbyggnadsprocessen.

Ärendets beredning

Stadsrevisionen har granskat hur staden arbetar med planeringsprocessen avseende lokaler för förskolebarn och skolbarn. Projektrapporten har överlämnats till kommunstyrelsen, utbildningsnämnden, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd och Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd för yttrande.

Yttrandet ska ha inkommit till revisorsgrupp 1 senast den 3 mars 2017.

Exploateringskontorets synpunkter

Exploateringskontoret delar till viss del den bild av förskole- och skolplaneringen som beskrivs i projektrapporten. Planeringsprocessen kan förbättras ytterligare, i synnerhet när det gäller grundskoleplaneringen. En fungerande och effektiv förskole- och skolplanering är också en förutsättning för att nå bostadsmålet och att bygga ett Stockholm för alla.

Exploateringskontoret anser att kommunstyrelsens funktion för samordning av skolplanering bidragit till att samverkan förbättrats.

Under 2016 togs rapporten, Samordnad grundskoleplanering i Stockholm, fram inom ramen för SAMS. Rapporten är en redovisning av pågående skolutbyggnadsprojekt samt en kartläggning av vilken ytterligare kapacitet som kommer att krävas för att klara skolplikten framöver. Rapporten kommer att uppdateras årligen. Under hösten 2016 har det inom SAMS hållits flera workshops, som ett led i arbetet med att uppdatera rapporten. Exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret,

utbildningsförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och SISAB har deltagit i detta arbete.

Planeringen i SAMS sträcker sig till 2040. Med en prognoshorisont som sträcker sig fram till 2040 innebär uppdraget en stor utmaning. Längre fram i tiden än fem år har staden svårt att förutse vilka detaljplaner som kommer att realiseras och i och med det när i tiden dessa bostäder kommer att stå klara för inflyttning. Därför kommer ett antagande om bostadsbyggandet längre fram i tiden än fem år inte bli annat än en kvalificerad gissning.

Som en ny rutin kommer Sweco inför arbetet med den nya befolkningsprognosen att tillsammans med bland annat exploateringskontoret stämma av de antaganden som avser planerade och nytillkomna byggprojekt, för att om möjligt förbättra prognossäkerheten.

Under 2016 har exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret tillsammans med stadens stadsutvecklingsstrateg intensifierat arbetet med att följa upp planeringen av förskolor och skolor.

I takt med att Stockholm växer och stockholmarna blir allt mer trångbodda blir samtidigt planeringsförutsättningarna mer komplexa och den lokala expertkunskapen allt mer värdefull.

Vid uppföljning av de rekommendationer som framfördes i projektrapporten Styrning av lokalförsörjningen framkom att exploateringsnämnden inför beslut om markanvisning har en rutin att tillfråga stadsdelsförvaltningen om behov av lokaler bland annat för förskoleverksamhet.

Rutinen efterlevs i princip vid alla markanvisningsbeslut. Genom att behoven dokumenteras i besluten för markanvisning bedöms att rekommendationen efterlevs vad gäller förskolan. Någon liknande rutin finns dock inte för planeringen av grundskolor. Mot bakgrund av dessa slutsatser anser exploateringskontoret att stadsrevisionens rekommendationer behöver nyanseras något.

Enligt kontoret finns huvudsakligen fungerande rutiner och samverkansformer för planeringen av förskolor. Vad gäller planering av grundskolelokaler delar kontoret emellertid revisorernas bedömning att arbetsformerna behöver utvecklas.

En gemensam bild av hur staden beräknar förskoleplatser skulle bidra till att planeringen blir mer enhetlig. Det skulle också ge en bättre helhetsbild över behovet av lokaler för förskolebarn, och stimulera till ett bättre samarbete över stadsdelsförvaltningarnas administrativa gränser.

Exploateringskontoret anser för övrigt att de områdesmöten som stadsdelsförvaltningarna har med de tekniska förvaltningarna är en bra arbetsform som går att utveckla.

Kontoret är positivt till det arbete som pågår inom SAMS och arbetar aktivt tillsammans med andra berörda förvaltningar och bolag för att, som revisorerna formulerar det, ge SAMS arbete ytterligare genomslagskraft i organisationen. SAMS ger förutsättningar för att ytterligare förbättra prognosarbetet vilket är en förutsättning för god planering.

Sammanfattningsvis delar kontoret revisorernas bedömning att samverkan inom grundskoleplaneringen behöver utvecklas ytterligare, såväl mellan utbildningsförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret som stadsledningskontoret och SISAB. Även arbetsformerna för genomförandefrågor och hur prioriteringar görs när målkonflikter uppstår behöver utvecklas.

Slut

Bilagor

1. Projektrapport från Stadsrevisionen: Lokalförsörjning – förskola och skola, Nr 8, 2016